

บทความการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15

A Study on Working Satisfaction of Government Teachers and Educational Personnel
under the Jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 15

ราวภูอห หวันมามะ
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความ
พึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ที่มีเพศ วุฒิ
การศึกษา อายุราชการ สถานภาพ และขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการ
ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ปีการศึกษา
2558 จำนวน 224 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ สถานภาพ และ
ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภูมิหลัง

สังคมโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความรู้ วิทยาการต่างๆ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วัฒนธรรมความก้าวหน้า ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีผลทำให้สังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้านซึ่งเรียกว่า “ยุคโลกาภิวัตน์” หรือโลกที่ไร้พรมแดนด้านการสื่อสาร ปัจจัยสำคัญที่จะสามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงดังที่ได้กล่าว คือ คุณภาพของคน โลกที่มีการแข่งขันสูง คุณภาพของคนจึงเป็นตัวแปร สำคัญที่สุดในเชิงความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อพัฒนาประเทศในทุกด้าน วิธีการพัฒนาคนที่มีประสิทธิภาพนั้น คือ การศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้คนมีคุณภาพเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่าง ยิ่ง เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเจริญงอกงาม ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีลักษณะที่สังคม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม

รายงานของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ก็ยังได้กล่าวถึงปัญหาของการศึกษาไทย ว่าการบริหารและจัดการศึกษาของไทย ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาของ ประเทศไทยไม่บรรลุผลเท่าที่ควรจะเป็น โดยมีสาเหตุมาจากการบริหาร เป็นองค์กรแบบพีรามิดรวม ศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้ผู้ปฏิบัติต้องคอยรับคำสั่งจากส่วนกลาง มีสายบังคับบัญชาหลาย ระดับ มีขั้นตอนซับซ้อน ใช้เวลาในการตัดสินใจดำเนินงานอย่างล่าช้าขาดเอกภาพในด้านนโยบาย การบริหารและการจัดการศึกษา เพราะในกระทรวงศึกษาธิการมีหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้าน การศึกษา ระดับกรมมากเกินไปอีกทั้งยังขาดการประสานงานกันทั้งด้านนโยบาย ด้านการปฏิบัติ ซึ่ง ในแต่ละหน่วยงานได้กำหนดนโยบายทางการศึกษาของตนเอง

การปฏิรูประบบราชการเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรต่างๆ เป็น จำนวนมากและทรัพยากรที่สำคัญส่วนหนึ่งก็คือบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานประจำอย่างต่อเนื่องบุคลากร จะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ด้านทั้งด้านความรู้ ความสามารถทักษะและจิตใจของข้าราชการแต่ละบุคคลและต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านความพึงพอใจ การปฏิบัติงานนั้นๆ เป็นสำคัญเพราะแม้ว่าบุคลากรจะมีความสามารถเพียงใดถ้าขาดปัจจัยด้านความ พึงพอใจที่จะปฏิบัติงานนั้นแล้วผลงานก็ไม่อาจสำเร็จลงได้อย่างมีคุณภาพการบริหารงานที่มี คุณภาพต้องตระหนักถึงความสำคัญด้านการบริหารบุคลากรและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร หากบุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถขาดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขาดขวัญกำลังใจ ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานไม่เหมาะสมขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานแล้ว การ บริหารงานขององค์กรจะไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การที่จะใช้ให้คนปฏิบัติงาน มิได้คำนึงเฉพาะความรู้ความสามารถเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้นๆ

เป็นสิ่งสำคัญ เพราะแม้ว่าบุคคลมีความรู้ความสามารถสักเพียงใด ถ้าขาดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานนั้น ผลงานก็ไม่อาจสำเร็จลงอย่างมีคุณภาพได้ (ประเวช แสนนามวงษ์, 2543)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) (Office of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Education Personnel) (2547) ได้กำหนดให้มีสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัด ทุกจังหวัดรวม 76 จังหวัด แบ่งเป็นภาคกลาง 27 จังหวัด ภาคใต้ 14 จังหวัด ภาคเหนือ 16 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด และได้กำหนดโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย สำนักอำนวยการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล สำนักงานสวัสดิการครู สำนักงานสวัสดิภาพครูสำนักกฎหมายและคุ้มครองสิทธิครู (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2546 หน้า 22) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรบุคคลและการจัดการองค์การของรัฐให้สอดคล้องกับทิศทางการนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมมีความเข้มแข็งและประชาชนมีความสุขด้วยการดำรงชีพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้การรับราชการมีความเป็นมืออาชีพข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำรงชีพอย่างพอเพียง มีมโนสุจริตตลอดจนมีสมรรถนะขีดความสามารถในการให้บริการประชาชน

ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอาชีพที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับวิชาชีพครู ว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงผู้ประกอบการวิชาชีพครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีระบบการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพทำให้รู้สึกมีความมั่นคงในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 หมวด 7 มาตรา 55 กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนค่าตอบแทนสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ ให้มีกองทุนส่งเสริมครูคณาจารย์บุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545)

โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ และเป็นแหล่งค้นคว้าวิทยาการต่างๆ เป็นสถาบันที่ได้รับการพิจารณาจากสังคมว่า เป็นสถาบันที่มีบทบาทมากที่สุด

ประกอบไปด้วย ครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา บุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการสอน อย่างไรก็ตามปัจจุบันได้มีการแก้ไขระบบระเบียบใหม่ให้กรรมการในสถาบันนั้นๆ มีบทบาทในการช่วยสนับสนุนในสถาบันทุกๆ ด้าน ซึ่งถ้าฐานะของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษากับการพัฒนาที่ไร้พรมแดนในปัจจุบันจะเป็นกระจกสะท้อนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องปรับปรุงและแก้ไขต่อไปเพื่ออนาคตของศึกษาที่ดีขึ้น

ตามที่กล่าวมานั้น การที่จะปฏิรูปหรือปรับปรุงการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดีนั้น คงเป็นเรื่องที่ใหญ่ที่ต้องใช้การลงทุนที่สูงพอสมควร นอกจากความสามารถในด้านการเรียนรู้วิธีการจัดการศึกษาแล้ว ยังต้องมีความสามารถที่จะปรับปรุงการศึกษาให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองด้วย รวมถึงการพุ่มพักครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ เพื่อให้กลับไปเป็นกำลังแก่สถาบันการศึกษา การดูแลเอาใจใส่ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อให้คนดีๆ มาเป็นครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ดี เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่อยู่ในแวดวงของการจัดการศึกษาต้องตระหนัก

สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสิ่งที่วงการการศึกษาของไทยต้องให้ความใส่ใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เสี่ยง การดูแลเอาใจใส่ ให้ความสะดวก ความปลอดภัยต่อทรัพย์สินและชีวิต จึงเป็นเรื่องที่สำคัญในการจัดการศึกษาและสนับสนุนทางการศึกษา การจัดสรรอัตรากำลังครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่พบเจอ เพราะปริมาณของครูที่กระจายอยู่ในแต่ละพื้นที่ ยังไม่ทัดเทียมกัน เป็นปัญหาด้านเฉลี่ยอัตรากำลังครูให้เกิดความสมดุล ซึ่งสาเหตุอาจจะมาจากพื้นที่เสี่ยง ไม่มั่นใจในความปลอดภัย การตั้งถิ่นฐานของประชากรที่กระจุกกระจายอยู่ในเขตชนบท และอาจจะมีเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จากลักษณะของปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาการจัดการศึกษาในพื้นที่เสี่ยง โดยเฉพาะพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความยากลำบากในการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ความหวาดหวั่นต่อชีวิตและทรัพย์สิน การปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่ห่างไกล พื้นที่เสี่ยงภัย ขาดขวัญกำลังใจ ค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ตลอดจนขาดความร่วมมือจากชุมชน จึงอาจจะเป็นปัญหาและอุปสรรคที่ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไม่ยอมเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ดังกล่าว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จมีคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนจังหวัดยะลา และจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ราชการ สถานภาพ และขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15
2. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลที่ได้รับจากการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และปรับปรุง เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครู และด้านอื่นๆ ในโรงเรียน
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนจังหวัดยะลา และจังหวัดอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ซึ่งมีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 510 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปร 2 ตัว ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

- ความต้องการทางกายภาพ
- ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง
- ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ
- ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความภาคภูมิใจ
- ความต้องการความสมบูรณ์ของชีวิต

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยเพศ วุฒิการศึกษา อายุราชการ สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (ภัทรพร เกษสังข์, 2548) โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 จังหวัดยะลาในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือมีดังนี้

1. ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร บทความ งานวิจัย หนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้องในเรื่องความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร บทความ งานวิจัย หนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

3. กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำไปสร้างแบบสอบถาม

4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม รายการข้อคำถามตามนิยามที่ได้กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามเสนอต่อประธานที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อขอความเห็นชอบ และตรวจสอบคุณภาพ พร้อมปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

6. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความเหมาะสมของภาษา พร้อมปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่

6.1 อาจารย์ ตรีรักษ์ แก้วกับทอง อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

6.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัทธี บุญจันทร์ อาจารย์ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

6.3 อาจารย์มาเรียมณี บุญอ อาจารย์พิเศษสาขาบริหารธุรกิจ สถาบันรัชต์ภาคย์ ศูนย์ยะลา

7. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนเพื่อหาค่าความสอดคล้อง ทั้งนี้ควรพิจารณาว่า

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์/เนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์/เนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์/เนื้อหา

โดยยอมรับคุณภาพของค่าเครื่องมือเท่ากับ 0.33

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รายข้อ ได้ค่าของความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 โดยจำแนกเป็นรายด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการคำนวณค่าสถิติต่างๆ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ (f) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดการแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยของช่วงคะแนน (Class interval) ดังนี้ (ภัทราพร เกษสังข์, 2548)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัย กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจในการแปลความหมาย ดังนี้

$\bar{x}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
DF	แทน องศาอิสระ
F	แทน จำนวนหรือค่าความถี่ที่ต้องการหาค่าร้อยละ
N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 224 คน พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 66.10 เพศชายร้อยละ 33.92 มีอายุราชการ 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.66 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 98.66 มีสถานภาพ ส่วนมากสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 62.05 และขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.60

2. ลักษณะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's The Human Needs Theory) ความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ตามความต้องการ 5 ชั้นของ มาสโลว์ (Maslow) มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ 1. ด้านความต้องการทางกายภาพ 2. ด้านความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ 3. ด้านความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความภาคภูมิใจ และ 4. ด้านความต้องการตระหนักในตนเอง ส่วนด้านความต้องการความปลอดภัยและมั่นคงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ลักษณะความพึงพอใจ พิจารณาตามเพศ อายุราชการ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

3.1 เพศ

ลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากกว่าเพศชาย

3.2 อายุราชการ

ลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ด้านอายุราชการมีความพึงพอใจตามความต้องการ 5 ชั้น ของมาสโลว์ (Maslow) แตกต่างกัน

3.3 วุฒิการศึกษา

ลักษณะความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ด้านวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจตามความต้องการ 5 ชั้นของมาสโลว์ (Maslow) ไม่แตกต่างกัน

3.4 สถานภาพ

ลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ด้านสถานภาพการสมรส มีความพึงพอใจตามความต้องการ 5 ชั้นของมาสโลว์ (Maslow) แตกต่างกัน

3.5 ขนาดของโรงเรียน

ลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ด้านขนาดของโรงเรียน กลุ่มข้าราชการครูและบุคลากร โรงเรียนขนาดเล็ก มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับกลุ่มข้าราชการครูและบุคลากร โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ของการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 พบว่า เพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชายซึ่งตามทฤษฎีแล้ว เพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าเพศชาย แสดงให้เห็นว่าในสังคมปัจจุบัน ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพเป็นแรงผลักดันให้เพศหญิงเริ่มทำงานเท่าเทียมกับเพศชายโดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากมากนัก ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ซึ่งสภาพที่มีผลต่อการทำงานประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบค่าจูน และองค์ประกอบจูงใจ และด้านอายุราชการ 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด ด้านสถานภาพการสมรส มากที่สุด ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด และส่วนมากปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ศึกษาจากภาพรวมพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) พบว่า

2.1 ด้านความต้องการทางกายภาพ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 มีความพึงพอใจเกี่ยวกับความต้องการด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคงส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

2.3 ด้านความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากเนื่องจาก สภาพแวดล้อมทั่วไปในการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่กันแบบกันเอง พึ่งพาอาศัยกันได้ และต่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน

2.4 ด้านความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความภาคภูมิใจมีความพึงพอใจในด้านนี้ อยู่ในระดับมาก และเห็นว่าบุคคลรอบข้าง เช่น นักเรียน เพื่อนร่วมงาน ประชาชน บุคคลภายนอกมีความเชื่อถือ เพราะอาชีพครูนี้เป็นอาชีพที่มีเกียรติยศ บุคคลให้ความเคารพนับถือ ทั้งหน่วยงานเดียวกัน และสังคมรอบข้าง จึงทำให้ครูมีความพึงพอใจในระดับมาก

2.5 ด้านความต้องการตระหนักในตนเอง ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 มีความพึงพอใจด้านนี้อยู่ในระดับมากซึ่งน่าจะมาจากความสำคัญในการรับผิดชอบต่อนักเรียนที่ต่อหน้าที่ต้องทำให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงทำให้ข้าราชการครูมีแรงบันดาลใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยจะเห็นว่าความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมาสโลว์ (Maslow) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน มีความต้องการด้านปลอดภัยและความมั่นคงมากที่สุด และยังคงเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน คือ ในหน่วยงานไม่มีการประกันภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 นั้นอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติหน้าที่และการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 กับสังกัดอื่นๆ
2. ควรให้ความสำคัญด้านพื้นฐานของบุคลากร สถานภาพความเป็นอยู่ ปัจจัยด้านค่าครองชีพ การจัดสวัสดิการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อไป
3. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการวิจัยเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป